

Izvor: [Kiselo drvo "Ailanthus altissima](#)

Postavljeno na sajt: 24.07.2014. 09:00

Preuzeto sa sajta: <http://www.greenhome.co.me/>

Datum preuzimanja: 08.14.2020 09:28:39

Kiselo drvo "Ailanthus altissima

Bioloske karakteristike

Kiselo drvo (*Ailanthus altissima*, pajasen) vodi porijeklo iz Kine, tacnije iz provincije Cili. U Evropu ovu vrstu je donio francuski jezuita Pierre Nicholas le Cheron d'Incarville 1751. godine na povratku iz Nankinga. Prvi primjerci biljke odgajeni su u botanickoj basti u Celsiju (London), odakle su poslani sirom Evrope gde je ovo drvo prvobitno sadjeno kao ukrasno, a potom i za poboljsanje kvaliteta zemljista i podizanje plantaznih suma.

Kiselo drvo je srednje visine i pravilne, rijetke, kisobranaste krosnje. Moze se prepoznati po jarko crvenim listovima u jesen i metlicastim cvastima sitnih, zuckastih cvjetova. Biljka je dvodoma, sto znaci da se razlikuju muske i zenske jedinke. Muski cvjetovi su upadljiviji nego zenski, a karakterise ih i neprijatan miris. Razmnozava se na vise nacina. Jedno dobro razvijeno stablo godisnje proizvede vise od 300.000 sjemenki koje izrazito lako klijavu. Oprasivanje se moze vrsiti putem insekata ili vjetrom. Siri se i izdancima iz korijenovog sistema koji se pojavljuju i na 20 metara udaljenosti od maticnog stabla.

Veoma brzo raste i nemilice se siri sto ugrozava opstanak autohtonih biljnih vrsta, tacnije, potiskuje ih iz prirodnog stanista. Osim toga, toksini iz listova i izlucevina korijena (ailantin) otezavaju rast vecem broju drugih biljnih vrsta. Mijenja izgled krajolika, a zbog rijetkog rasporeda grana onemogucava gnijezdjenje ptica.

Uslovi u kojima kiselo drvo raste u svojoj postojbini su losiji (suroviji) nego kod nas pa se ova vrsta masovno javlja na svakom iole boljem stanistu. Kiselo drvo je medju najtolerantnijim biljkama na zagadjenje vazduha. Interesantno je da u svojim listovima apsorbuje cak I sumpor-dioksid. Prilagodljivost i izdrzljivost ove vrste se ogleda i u sposobnosti da izdrzi cementne prasine i isparenja katrana kamenog uglja, veoma niske nivoe fosfora i visok nivo saliniteta. Raste na razlicitim tipovima tla, a ne trpi samo duboku sjenku i previse vode.

Zbog svih osobina koje joj omogucavaju da naseli krajnje nepovoljne terene, sa slabo razvijenim zemljistem, na mjestima gde druge biljne vrste ne mogu opstati, danas je ova vrsta siroko zastupljena u urbanim sredinama. Izuzetno je agresivna i invazivna vrsta, te je stoga neophodno preduzeti mjere kako bi se ovaj problem rijesio.

Problem invazivne vrste *Ailanthus altissima* u Crnoj Gori

Brojnost pajasena i površina koju zauzima u Crnoj Gori je iz godine u godinu sve veća. Alarmantno stanje je u Podgorici, gdje se pajasen može sresti gotovo na svakom kosku. Osim u pukotinama zapuštenih kuća, betonskih ploča i u asfaltu, često formira sumarke gdje god ima više slobodnog prostora.

Osnovni problem sa introdukovanim vrstama (vrstama koje su unesene u prirodni ili modifikovani ekosistem) je to što vrlo lako mogu postati invazivne. Ukoliko su postojeći uslovi nove sredine bolji od onih u kojima je vrsta prirodno živjela, može ugroziti autohtoni biološki diverzitet.

Upravo to se desilo sa dolaskom Kiselog drveta iz Azije u Evropu, tako da je danas ova vrsta poznata kao korov gradskih sredina i spada u najinvazivnije biljne vrste svijeta.

Cinjenica je da 1751. godine nije bilo moguće pretpostaviti sve adaptivne osobine pajasena koje su mu omogućile da se u velikoj mjeri proširi, ali se uprkos lošim iskustvima sa introdukovanim, invazivnim vrstama, i dan danas se uvoze razne vrste biljaka a da pritom ne postoji sistem koji to kontrolise. Najveći broj invazivnih biljnih vrsta dopijuje u gradske sredine putem rasadnika i vrtnih centara a upravo su egzotičnost i rijetkost tih vrsta interesantne ljudima koje ih sade ili kupuju. Zbog toga je neophodno je prikladiti zakonodavni okvir kako bi se odredile obaveze uklanjanja, sprečavanje novih unosa (liste invazivnih vrsta), kontrole... Osim toga, potrebno je uvesti mere kontrole sirenja i mere uklanjanja već unesenih invazivnih vrsta.

Metode kontrole i iskorjenjivanja pajasena

Postoji više metoda (bioloske, mehanicke, hemijske) kojima se može ukloniti pajasen ali su nažalost one slabe efikasnosti i potrebno ih je primjenjivati u različitim kombinacijama kako bi se došlo do vidljivih rezultata. Bioloske metode još uvijek nisu dovoljno istražene i ne primjenjuju se u velikoj mjeri. Do sad se pokazala kao najefikasnija hemijska metoda, koja podrazumjeva upotrebu više vrsta herbicida. Herbicidi se mogu nanositi direktno na listove, na koru stabla, na presjek stabla (nakon sjece) ili prskanjem cijele biljke. Na taj način se veoma lako uništi nadzemni dio biljke ali je potrebno uništiti i korenov sistem jer bez toga, nema trajnih rezultata (razmnožava se vegetativno, izdancima iz korijena). Mlade sadnice se mogu iskopati ili izvuci ručno, u periodu kada je zemlja vlažna. Mora se voditi računa o tome da se odstrani cijeli korijenov sistem jer je u suprotnom, gotovo sigurno da će ponovo izniciti. Još jedan od načina tretiranja je sjeća, koja je mahom kontra-produktivna jer pajasen u tom slučaju produkuje veći broj izdanaka. Ukoliko se sjeća uporno ponavlja duži vremenski period, naročito na mjestima gdje postoji mogućnost da biljka bude u sjenci veći dio dana, može imati efekta.

Kako bi se u sto kracem vremenskom periodu iskorijenila ova invazivna vrsta, nepohodno je da se gradjani ukljuce i to na nacin sto ce samostalno uklanjati pajasen iz svoje okoline, nekom od predlozenih metoda. Uklanjanjem pajasena, vec opisanim metodama sjece i izvlacenja mladih jedinki sa korijenom, gradjani bi mogli doprinijeti suzbijanju daljeg sirenja ove invazivne vrste.

Vise informacija na: ksenija.medenica@greenhome.co.me